

и административна власти. Осъществяването на тоя съюзъ нѣма да срещне никакви препятствия, щомъ отдѣлнитѣ държави които го съставляватъ, се откажатъ отъ дребнитѣ си амбиции и отъ предрасждѣцитѣ, произлизащи отъ езиковнитѣ, религиознитѣ и народности различия.

Сжщитѣ положения защитава по-късно и *Емануилъ Кантъ*. Въ своя крайно сбитъ трудъ „*Zum ewigen Frieden*“ (1795 г.), Кантъ най-напредъ настоява да се избѣгнатъ всички хитрости и скрити договори, съ които държавитѣ се ограждатъ само и само да не изпълняватъ поетитѣ отъ тѣхъ задължения. Следъ това, той иска да се признае взаимно съществуването на държавитѣ, като тѣ не се считатъ обектъ за покупка, продажба или дарение, а като принадлежностъ на своитѣ граждани, които само иматъ право да разполагатъ съ тѣхъ. Иначе, би значило да се унищожи юридическата личностъ на държавата, а заедно съ това да се нарушатъ и основнитѣ начала на естествения договоръ, безъ който не съществуватъ права на народитѣ.

Следъ това Кантъ опредѣля какви трѣбва да бждатъ правнитѣ отношения между държавитѣ. Една държава не може да се вмесва въ правата на друга държава, нито да се стреми извънъ да измѣни нейния вътрешенъ редъ. Той сжщо наблѣга, че държавитѣ не бива да претоварятъ своитѣ народи съ тежки данъци за да поддържатъ скъпи и тежки войни или пъкъ за въоръженъ миръ.

Най-после, Кантъ настоява да се запрети при войнитѣ употребата на каквито и да е средства, които правятъ невъзможно сключването на единъ постояненъ миръ.

Всички тия положения Кантъ счита, като необходими предпоставки за сключването на единъ съюзъ между държавитѣ. Тоя съюзъ трѣбва да почива най-напредъ върху еднаквата структура на отдѣлнитѣ държави. Тая структура трѣбва да бжде републиката, въ която властитѣ да бждатъ раздѣлени. Републиканскитѣ държави образуватъ следъ това една федерация на свободнитѣ държави. Тия държави, за да избѣгнатъ за въ бждеще войнитѣ, които сж въ разрѣзъ съ нравственитѣ начала на разума, образуватъ единъ съюзъ на мира. Тоя съюзъ на мира ще се отличава отъ обикновенитѣ съглашения по това, че тия последнитѣ слагатъ край на една война, а той ще сложи край на всички войни. Той сжщо нѣма да се стреми да разпростре властта си надъ държавитѣ, които го образуватъ, а напротивъ, ще запазва свободата на всѣка и по тоя начинъ ще премахне принудението при правотворчеството.

Практически идеята за съюза на мира или по-право за федерацията на държавитѣ, ще се осъществи, като най-развития и най-просвѣтения народъ прѣвъ създаде свободолобива и миролюбива република, около която постепенно ще се обединятъ чрезъ федеративни връзки всички останали държави.

Кантъ има тая заслуга въ уясняването на идеята за свѣтовната държава, че не крои проекти, а чрезъ единъ дълбокъ анализъ на правнитѣ и политически предпоставки, посочва пречитѣ, които трѣбва да се премахнатъ, за да бжде тя осъществима. Заедно съ това той се натъкна на редъ противоречия, които при учредяването на Обществото на Народитѣ станаха сждбоносни за неговата жизнеспособностъ.

II. *Опити за осъществяване на идеята за Обществото на Народитѣ*. Идеята за правовата организация на народитѣ не е съществувала само въ умоветѣ на мислителитѣ. Тия последнитѣ само сж отразявали въ своитѣ идейни конструкции тенденциитѣ на историческия процесъ.

Стойцитѣ и Цицеронъ, отразиха въ своитѣ учения тенденциитѣ въ развитието на Римската империя. *Pax romana* не бѣ само една идея, но и единъ исторически фактъ. Римската империя въ своето развитие успѣ да подчини на своето господство всичкитѣ народи по бреговетѣ на Средиземно море. Тя имъ създаде правни отношения възъ основа на началото: по-нисшитѣ народи се подчиняватъ на по-висшитѣ, защото само тѣ могатъ да имъ дадатъ миръ. И действително, всички тия народи бѣха повече или по-малко въ миръ съ Римъ. Войнитѣ, последниятъ водеше по периферията на империята при пълното тѣхно съдействие. Но *Pax romana* не можа да стане начало на всесветското организиране на народитѣ. Вънъ отъ Римската империя останаха, германцитѣ, иранцитѣ и други народи, които водиха съ нея войни до пълното ѣ разпадане. Заедно съ нейното разпадане изгуби значение и „*римския миръ*“.

Разпадането на Римската империя доведе светската властъ до пълна слабостъ. Вместо нея изпъкна властѣта на Римската църква. Каноническото право се постави надъ светското. Папата запази за себе си не само представителството на Христа, но и правотворческитѣ функции чрезъ църковнитѣ събори. Той си назначи и свои сждебни колегии, а и самъ разрешаваше спорове мѣжду католическитѣ